

มหกรรมพันธกรรม ภาคอีสาน

ความหลากหลายพันธกรรม : สร้างเศรษฐกิจที่เป็นธรรม สร้างเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

วันที่ 24 – 25 พฤษภาคม 2560

ณ พิพิธภัณฑสถานมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

หลักการ และความสำคัญ

ทรัพยากรทางพันธกรรมที่หลากหลายมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เป็นต้นกำเนิดในการสร้างความมั่นคงและการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร พื้นฐานจึงอยู่ที่การฟื้นฟูศักยภาพและความร่วมมือของกลุ่มเกษตรกร รวมถึงภาคีต่างๆ ในการอนุรักษ์พัฒนา การใช้ประโยชน์ การเข้าถึง การตระหนักรู้และเท่าทันสถานการณ์ต่างๆ ของพันธกรรมท้องถิ่นที่หลากหลาย จะนำไปสู่การป้องกันและจัดการผูกขาดของบรรษัทขนาดใหญ่ที่พยายามครอบครองฐานทรัพยากรอาหาร ระบบการกระจายอาหาร และวัฒนธรรมอาหารได้อย่างยั่งยืน

การสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกร ในการร่วมกันแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ รักษา พัฒนา ปรับปรุงพันธกรรม รวมถึงการติดตามสถานการณ์ นโยบายต่างๆ ที่มีผลต่อภาคเกษตร และร่วมกำหนดนโยบายสาธารณะ จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อรักษาฐานความหลากหลายทางพันธกรรมให้พ้นจากการผูกขาดและการครอบงำในทุกรูปแบบ ผ่านงานมหกรรมพันธกรรม ภาคอีสาน ในทุกปี เพราะเราต่างตระหนัก ร่วมกันว่าการแลกเปลี่ยนพันธกรรมได้โดยเสรีระหว่างเกษตรกร และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์เพื่อการเพาะปลูกนั้นคือพื้นฐานแห่งการรักษาความหลากหลายทางพันธกรรม เป็นหลักประกันในอธิปไตยทางอาหารของประชาชน และความอยู่รอดของเกษตรกรรายย่อย

ดังนั้นเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก มูลนิธิเกษตรกรรมยั่งยืน (ประเทศไทย) มูลนิธิชีววิถี สำนักงานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงร่วมกันจัดงานมหกรรมพันธกรรม ภาคอีสาน “ความหลากหลายพันธกรรม : สร้างเศรษฐกิจที่เป็นธรรม สร้างเกษตรกรรมที่ยั่งยืน” วันที่ 24 – 25 พฤษภาคม 2560 ณ พิพิธภัณฑสถานมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ถือเป็นโอกาสให้เห็นถึงศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรจากการทำงานในไร่นา สู่งานวิชาการชาวบ้าน และตระหนักในศักดิ์ศรีของชาวนา ชาวไร่ หลักสิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สมานฉันท์ภาคประชาชน เพื่อต่อต้านการผูกขาดระบบเกษตรกรรมและอาหาร สร้างชีวิตที่ดีของคนในสังคมร่วมกัน

วัตถุประสงค์

1. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิด ความสำคัญของการเก็บรักษา และการแปงป็นพันธุกรรมพืชอาหาร
2. แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และประสบการณ์ ในการทำการเกษตรรูปแบบต่างๆ ระหว่างกลุ่มเกษตรกร นักวิชาการ ผู้บริโภค และประชาชนที่สนใจทั่วไป
3. สื่อสารรณรงค์สาธารณะให้เห็นถึงความสำคัญ และตระหนักถึงความหลากหลายของพันธุกรรมที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต วิธีการกินอยู่ เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกร ผู้บริโภค ภาคีเครือข่าย องค์กร หน่วยงานต่างๆ เช่นหน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัย และองค์กรพัฒนาเอกชน จำนวน 500 คน

ระยะเวลาและสถานที่

วันที่ 24 – 25 พฤษภาคม 2560 ณ พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

รูปแบบกิจกรรม

1. นิทรรศการ และการสาธิต

การนำเสนอผ่านนิทรรศการ และการสาธิต มีเนื้อหาในการนำเสนอ คือ

- ผลิตภัณฑ์การแปรรูป การประโยชน์จากพันธุกรรมที่หลากหลาย

- o แป้งข้าว ได้แก่ การทำขนม (คุกกี้ กะหรี่ปั๊ และเบเกอรี่ต่างๆ) การทำเส้นขนมจีน การทำเส้นก๋วยจั๊บ และเส้นหมี่
- o การเพาะและขยายกล้าไม้
- o ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้จากข้าว เช่น สบู่ แชมพู ครีมบำรุงผิว เซรั่มบำรุงผม

- เทคโนโลยีการเกษตร

- > เครื่องมือกำจัดหญ้า/วัชพืช
- > รถพรวนดิน
- > เครื่องปลูก เครื่องหยอด

- เครือข่ายวิสาหกิจเมล็ดพันธุ์ ภาคอีสาน

- ตลาดเขียว

2. การเสวนา

วงเสวนาภายใต้เนื้อหา

- **ทิศทางนโยบายเกษตร กับเกษตรกรรมยั่งยืน**

- o สถานการณ์นโยบายเกษตร
- o นโยบายภาคเกษตรที่มีผลต่อเกษตรรายย่อย
- o สถานะความรู้เกษตรยั่งยืน

- **บทเรียนการทำธุรกิจเมล็ดพันธุ์ของชุมชน**

- o บทเรียนนิโธธร
- o แนวทางการทำธุรกิจเมล็ดพันธุ์
- o มาตรฐานเมล็ดพันธุ์

- **การสร้างเศรษฐกิจอาหารท้องถิ่น**

- o ผู้ประกอบการกับเครือข่ายผู้ผลิต
- o แนวทางการสร้างเศรษฐกิจอาหารผ่านตลาดเขียว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- **บทบาทคนรุ่นใหม่กับการสร้างเศรษฐกิจชุมชน**

- **การสร้างฐานชีวิตที่มั่นคงผ่านเกษตรกรรมยั่งยืน**

3. การประกวด

- กิจกรรมชิมข้าว
- การประกวด “ดก ใหญ่ ยาว”
- ประกวดการจัดซุ้มพันธุกรรม (ประกวดความหลากหลายของพันธุกรรม)
- การประกวด ส้มตำลีลา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิด ความสำคัญของการเก็บรักษา และการแบ่งปัน พันธุกรรมพืชอาหาร

2. เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และประสบการณ์ ในการทำการเกษตรรูปแบบต่างๆ ระหว่าง กลุ่มเกษตรกร นักวิชาการ ผู้บริโภค และประชาชนที่สนใจทั่วไป

3. สาธารณะเห็นถึงความสำคัญ และตระหนักถึงความหลากหลายของพันธุกรรมที่เชื่อมโยงกับ วิถีชีวิต วิถีการกินอยู่ เพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืน

กำหนดการมหกรรมพันธุ์กรรม ภาคอีสาน

ความหลากหลายพันธุ์กรรม : สร้างเศรษฐกิจที่เป็นธรรม สร้างเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

วันที่ 24 – 25 พฤษภาคม 2560

ณ พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม

เวลา	กิจกรรม
วันที่ 24 พฤษภาคม 2560	
09.00 – 10.00 น.	ดนตรี วัฒนธรรมท้องถิ่น “โปงลางบ้านปลาบู่ จ.มหาสารคาม”
10.00 – 10.30 น.	<ul style="list-style-type: none"> ○ กล่าวต้อนรับ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกพร รัตนสุธีระกุล คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ○ กล่าวรายงานและชี้แจงวัตถุประสงค์และความเป็นมา โดยนายบุญส่ง มาตขาว ประธานเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกภาคอีสาน ○ กล่าวเปิด โดย ศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ ฤทธิเดช อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
10.30 – 12.00 น.	<p>เสวนา : การสร้างเศรษฐกิจอาหารท้องถิ่น</p> <p>ร่วมแลกเปลี่ยนโดย :</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ผู้ประกอบการกับเครือข่ายผู้ผลิต <ul style="list-style-type: none"> ➢ คุณปรีชา หงอกสีมา วนพรรณ การ์เด็น ➢ คุณจงกล พารา เครือข่ายตลาดสีเขียว จังหวัดขอนแก่น ➢ คุณสวาท อุปฮาด กลุ่มเกษตรกรบึงปากเขื่อน ○ แนวทางการสร้างเศรษฐกิจอาหารผ่านตลาดเขียว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน <ul style="list-style-type: none"> ➢ คุณสัมพันธ์ จันทร์แสง สหกรณ์เกษตรอินทรีย์กองทุนข้าวสุรินทร์ <p>ดำเนินรายการโดย อาจารย์นิรันดร คำนุ ภาคสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</p>
12.00 – 13.30 น.	<p>แลกเปลี่ยนและสาธิต :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ สบู่จากข้าว โดย คุณประสาน พาโคกทม ➢ การเพาะและขยายกล้าไม้ โดย คุณพุท ทองลา จากสวนมะนาวมีสุข คุณพ่อสถิต คะโยธา จากต.สายนาว่าง อ.นาคู จ.กาฬสินธุ์

เวลา	กิจกรรม
13.30 – 14.00 น.	การประกวด <ul style="list-style-type: none"> - ประกวดพันธุ์ “ดก ใหญ่ ยาว” - ประกวดซุ่มพันธุ์กรรม
14.00 – 15.30 น.	แลกเปลี่ยนและสาธิต <ul style="list-style-type: none"> ➤ การทำขนม <ul style="list-style-type: none"> - ข้าวพองตัด โดย คุณสุนิสา สายแวว - คูกี้จากข้าวไรซ์เบอร์รี่ และข้าวหอมมะลิ โดย คุณธนัชพร บรรเทา - มัฟฟินจากข้าวมะลิแดง และหอมนิล โดยคุณเฟื่องฟ้า กิจพงษ์ประพันธ์ - เครบจากแป้งข้าวพื้นบ้าน โดยคุณจิตรณรงค์ นาใจคง ➤ เส้นขนมจีน <ul style="list-style-type: none"> - ขนมจีนแป้งหมักจากข้าวเหลืองอ่อน โดยกลุ่มอนุรักษ์และพัฒนาข้าวพื้นบ้านชุมชนบ้านโจด ต.นาเมือง อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด ➤ เส้นก้วยจับ และเส้นหมี จากแป้งข้าวเจ้าพื้นบ้าน โดยคุณพัชรี ดันเสดี
15.30 – 17.00 น.	เสวนา : ทิศทางนโยบายเกษตร กับเกษตรกรรมยั่งยืน ร่วมแลกเปลี่ยนโดย : <ul style="list-style-type: none"> - สถานการณ์นโยบายเกษตร โดยคุณวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการมูลนิธิชีววิถี - นโยบายภาคเกษตรที่มีผลต่อเกษตรรายย่อย โดยคุณอุบล อยู่หว่า ผู้ประสานงานเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก - สถานะความรู้เกษตรยั่งยืน โดย คุณสุภา ไยเมือง ผู้อำนวยการมูลนิธิเกษตรกรรมยั่งยืน (ประเทศไทย) ดำเนินรายการโดย คุณอารัตติ แสงอุบล
17.00 – 18.00 น.	กิจกรรมชิมข้าวพื้นบ้าน
18.00 – 19.00 น.	วงดนตรี “ทำเป็นทำเกษตร”
วันที่ 25 พฤษภาคม 2560	
09.00 – 09.30 น.	กล่าวต้อนรับ แนะนำกิจกรรม โดย คุณสุเมธ ปานจำลอง

เวลา	กิจกรรม
09.30 – 11.00 น.	<p>เสวนา : บทบาทคนรุ่นใหม่กับการสร้างเศรษฐกิจชุมชน</p> <p>ร่วมแลกเปลี่ยนโดย :</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณไฉน นารมย์ กลุ่มวิสาหกิจผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อสังคมตำบลท่าแม่ต อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร - คุณชาวลิต วิชัย บ้านปงคล้า จังหวัดกาฬสินธุ์ - คุณกรรณก สารคาม young smart famer จังหวัดมหาสารคาม - คุณพรทวี ศรีสง่า ประธานเครือข่ายปลูกอ้อย จังหวัดยโสธร <p>ดำเนินรายการโดย คุณมาลี สุปันตี ผู้ประสานงานชุดโครงการเกษตรกรคนรุ่นใหม่</p>
11.00 – 12.00 น.	<p>แลกเปลี่ยนและสาธิต</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ เทคโนโลยีการเกษตร <ul style="list-style-type: none"> - รถพรวนดิน - เครื่องปลูก เครื่องหยอด ➤ บทเรียนการทำธุรกิจเมล็ดพันธุ์ของชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - บทเรียนการทำธุรกิจเมล็ดพันธุ์ของกลุ่มอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ข้าวพื้นบ้าน จังหวัดยโสธร โดยคุณดาวเรือง พิซผล - แนวทางการทำธุรกิจเมล็ดพันธุ์ โดย คุณกิตติพงศ์ พงษ์คะเชนทร์ อาสาสมัครนักสิทธิ เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก - การจัดการแปลง และมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ โดยอ.พัฒนา พาสอน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะปรับปรุงพันธุ์พืชเทคโนโลยีการผลิตพืช สถาบันวิจัยวลัยรุกเวช <p>ดำเนินรายการโดย คุณสุบิน ฤทธิ์เย็น ผู้ประสานงานเครือข่ายอิสราภาพทางพันธุกรรม</p>
12.00 – 13.00 น.	<p>ประชัน “ส้มตำลีลา”</p>
13.00 – 14.30 น.	<p>เสวนา : การสร้างฐานชีวิตที่มั่นคงผ่านเกษตรกรรมยั่งยืน</p> <p>ร่วมแลกเปลี่ยนโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชีวิตนักพัฒนา ฐานการเกษตร โดยคุณบำรุง คะโยธา - ชีวิตนักวิชาการ ฐานการเกษตร โดยดร.จตุพร เทียรมา - ชีวิตนักดนตรี ศิลปิน ฐานการเกษตร โดยคุณปัญญา คำลาภ <p>ดำเนินรายการโดยคุณอุบล อยู่หว่า</p>
14.30 – 15.30 น.	<p>พิธีแลกเปลี่ยน และแบ่งปันพันธุกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> o ประกาศผลประกวด “ตกใหญ่ ยาว” o แลกเปลี่ยน และแบ่งปันพันธุกรรม
15.30 – 16.00 น.	<p>กล่าวปิด โดยคุณอุบล อยู่หว่า ผู้ประสานงานเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก</p>

